COLECȚIONARUL ANDREAS BRECKNER

Ion DRĂGOESCU și Erhard ANDRÉE

Printre temerarii deschizători de drumuri către Japonia, imediat după ce în unele porturi nipone devine liber accesul pentru europeni, transilvăneanul A. Breckner ocupă un loc de pionierat. Evident, călătoria sa trebuie privită din mai multe puncte de vedere. Noi ne mărginim însă la a arăta ce au însemnat călătoriile sale pentru muzeologia noastră.

Mai întîi trebuie să precizăm cine a fost A. Breckner. El a fost fiul unui meseriaș tăbăcar și s-a născut la Agnita în anul 1844. La absolvirea facultății de medicină din Viena, în anul 1870, A. Breckner se angajează ca medic pe coverta Marinei de război austriece „Fasana", cu care un an mai tîrziu, în primăvara anului 1871, va pleca spre Orientul îndepărtat, respectiv spre Japonia, China, India, Indonezia, Ceylon etc.

Tînărul medic transilvănean a devenit astfel primul dintre compatrioții săi care au călcat pe pămîntul Japoniei, care abia cu două decenii în urmă deschisese unele dintre porturile sale pentru străini. Doctorul Breckner, un entuziast naturalist și etnolog amator, începe să colecționeze diferite obiecte pe care, ajuns în patrie, le donează „Societății de Științe Naturale" din Sibiu, pentru a constitui baza unei colecții care să servească pe viitor ca material documentar ilustrativ. Din ce se compune colecția donată de către medicul de marină? Consultînd materialele colecționate, se poate constata multilateralitatea intereselor lui Breckner, căci printre obiectele strînse cu multă trudă și aduse în patrie se află nu numai materiale etnologice, ci și obiecte de faună și floră. Colecționarul etnolog a predat societății sus amintite, următoarele:

I. *Din China* 1. Garnitură tacîm (cuțit, furculiță și scobitoare); 2. Nouă desene colorate pe hîrtie din orez și din alte fibre vegetale; 3. Un domino; 4. Un joc de cărți; 5. Una cutie coleoptere.

II. *Din Japonia:* 1. 4 cutii cu coleoptere și lepidoptere; 2. 1 suport cu un ac din os de balenă și 11 săgeți; 3. Un pumnal „harakiri" folosit la proceduri rituale; 4. Un model de lance; 5. O armură completă din Jokohama; 6. O umbrelă de soare și ploaie; 7. Un evantai; 8. O lulea cu punga de tutun; 9. 5 perii de dinți, din lemn; 10. 2 pensule pentru scris; 11. 1 mașină pentru socotit; 12. 1 manuscris; 13. O hartă a globului; 14. 2 lampioane de hîrtie; 15. O statuetă reprezentînd pe Buda, din lut ars; 16. Diferite sorturi de hîrtie.

III. *Din Manila*: 1. Un coral (Emplectilla aspargillum); 2. 2 bucăți rășină gumoasă; 3. Mai multe fibre de la o plantă de banane, folosite la țesutul de pînză pentru navigatori; 4. Zece scoici „kauri", folosite de către indigeni în loc de bani;

IV. *Din Singapore*: 1. 2 buc. coral; 2. 1 borcan melci mici; 3. 52 cochilii; 4. 1 evantai.

V. *Din Jawa* 1. 2 bumeranguri (unul din bambus și celălalt din stejar); 2. 1 arc cu 5 săgeți lungi, cu vîrful din os sau din fier; 3. 1 pumnal denumit „Kris"; 4. 1 scut îmbrăcat cu piele; 5. 1 cordon.

VI. *Din Siam*: 1. Un manuscris religios împreună cu instrumentul de scris; 2. 22 foi de rugăciuni, scrise în limba pali, pe pergament; 3. 3 statuete reprezentînd diferiți zei; 4. 3 borcane cu diferite reptile.

VII. *Din Ceylon*: 1. Modelul unei bărci singhaleze; 2. 2 nuci de cocos; 3. Plante de scorțișoară, foi și flori de scorțișoară.

VIII. *Din India*: 1. 3 cuiburi ale lui „Wbervogel".

IX. *Din zona Mării Roșii*: 1. Una scoică de mărgăritar.

Acestea sînt obiectele colecționate de el și care în prezent se păstrează la Muzeul Brukenthal din Sibiu, la secția de etnografie și artă populară și la cea de istorie naturală, fiind deci împărțite după specificul secțiilor respective. Obiectele de etnologie, împreună cu cele provenite din alte fonduri au fost valorificate printr-o expoziție, în anul 1964, expoziție care a fost deschisă timp de aproape 2 ani, bucurîndu-se de aprecierea publicului vizitator. În prezent colecția de etnologie a Muzeului Brukenthal este cercetată tot mai mult de către oamenii de știință din țară și peste hotare. Pornind de la ideea că toate colecțiile și fondurile etnologice din țară ar trebui concentrate într-un singur muzeu, Dr. Cornel Irimie a sugerat, în cîteva rînduri, ideea de a se organiza un muzeu etnologic unitar. Desigur că prin realizarea acestei idei, muzeologia etnologică românească ar face noi pași în afirmarea sa. Oricare ar fi situația viitoare a fondului Breckner, precizăm că acesta poate fi substanțial mărit.

La unii particulari, în special la rude și prieteni apropiați ai peregrinului, se păstrează încă multe obiecte care considerăm că ar trebui depistate și achiziționate. Se impune, de asemenea, depistarea și achiziționarea însemnărilor sale de călătorie spre a fi valorificate de către cercetătorii noștri.

Apreciem că obiectele colecționate de A. Breckner, în decurs de numai 3 ani, îl situează pe acesta printre fruntașii muzeologiei etnologice românești și el trebuie să ocupe locul ce i se cuvine în analele științei române.

https://biblioteca-digitala.ro